Digital Literate

Elemente de bază ale verificării faptelor

MEDIA LITERACY

Finanțat de Uniunea Europeană

Finanțat de Uniunea Europeană. Punctele de vedere și opiniile exprimate aparțin, însă, exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat punctele de vedere și opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Naționale. Nici Uniunea Europeană și nici Agenției Naționale nu pot fi considerate răspunzătoare pentru acestea. Numărul proiectului 2023-1-LT01-KA220-SCH-000156644

Digital Literate

„Soluția (...) trebuie să vină din puterea internetului și din faptul că fiecare dintre noi, dacă vrem, are acces la mai multe informații și surse de adevăr decât oricând, și mai multe modalități de a ajunge, de a înțelege și de a convinge oamenii cu care nu suntem de acord”

Ben Thompson, *Fake News*

Digital Literate

01

10 evenimente care au schimbat lumea informației

Disinformation

Digital Literate

- Web 2.0
- Rețelele de socializare
- Inteligența Artificială

Digital Literate

Web 2.0

Digital Literate

2006 - WIKI

WikiLeaks

Julian Assange a lansat un site de denunțare online pentru a publica documente confidențiale.

Digital Literate

2005 – Jurnalism civic

Atacuri în Londra

Sute de pasageri își trimit mărturiile către BBC după exploziile de la Londra

Digital Literate

2009 - Dezintermedierea

Retragerea zborului US Airways

Un avion aterizează de urgență la New York. Fotografia a fost făcută de un trecător și distribuită pe Twitter.

Digital Literate

Web 2.0

Rețelele sociale

Digital Literate

Rețelele Sociale

Digital Literate

2010 – Cultura Meme-urilor

Pepe the Frog

Partidul de dreapta american folosește un personaj de benzi desenate pentru a influența dezbaterile online.

Digital Literate

2011 - Rețeaua globală

Primăvara Arabă și Ocupă Wall Street

Mișcările de protest s-au răspândit în întreaga lume datorită rețelelor sociale: Facebook, Instagram și Twitter

Digital Literate

2014 – Discursul la ură

GamerGate

Campanie de amenințări și hărțuire în lumea jocurilor de noroc online, cunoscută drept „cel mai rău de pe internet”

Digital Literate

- Web 2.0
- Rețelele Sociale
- Inteligența Artificială

Digital Literate

2016 – Date Brexit

Referendumul Brexit dezbina Marea Britanie. Un autobuz cu date complet false face turul țării.

Digital Literate

2017 - Algoritmi Alegerile lui Trump

Facebook și Twitter sunt criticate pentru exagerarea dezbaterii publice cu algoritmii lor de recomandare

Digital Literate

2018 – Inteligența Artificială Deepfake-ul lui Obama

Într-un videoclip creat folosind tehnologia de învățare automată, fostul președinte al SUA este văzut recitând un discurs pe care nu l-a ținut niciodată.

Digital Literate

2020 - Infodemiile Covid-19

Pe măsură ce pandemia se răspândește la scară globală, virusul răspândește și multă dezinformare...

Digital Literate

02

Verificarea faptelor: o strategie în 3 pași

Disinformation

Digital Literate

GĂSIȚI SURSA

ANALIZAȚI CONȚINUTUL

PRIVIȚI ÎN JUR

Digital Literate

Verificarea faptelor: o strategie în 3 pași

Digital Literate

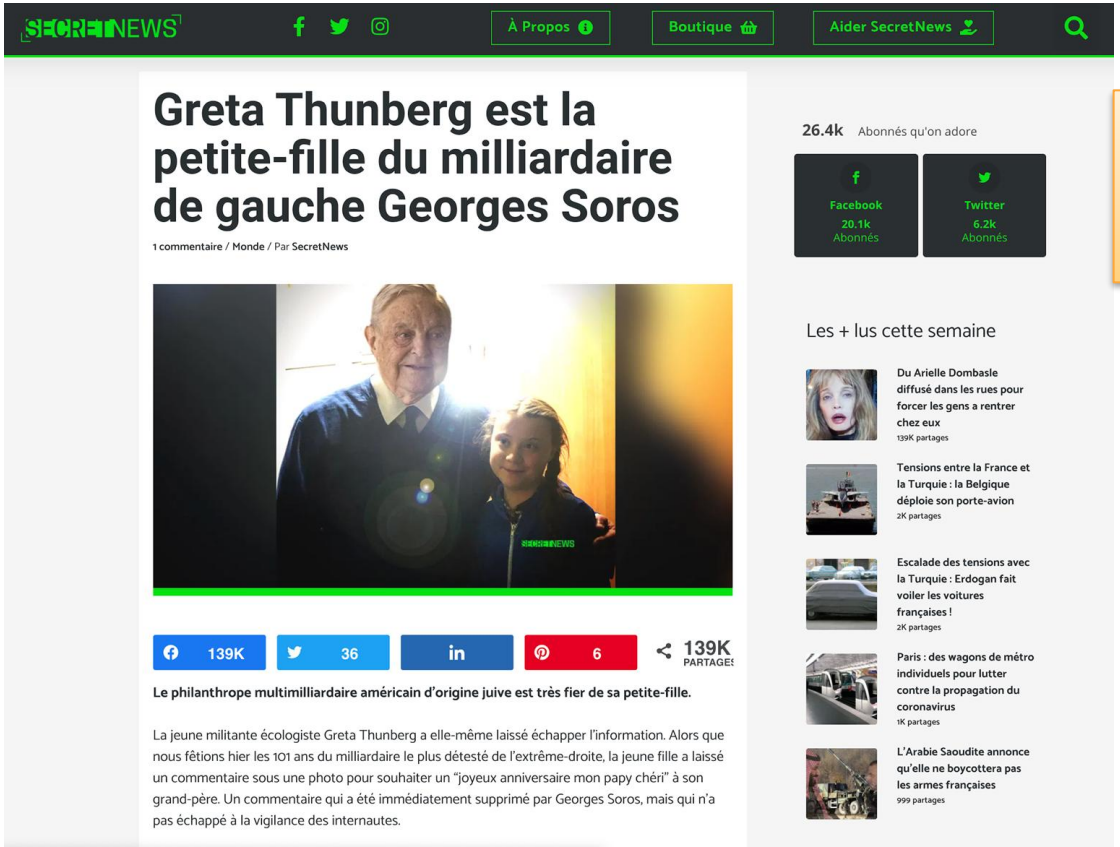
02

Stidiu de caz: o știre “falsă”

Disinformation

Digital Literate

Verificarea faptelor: **O știre “falsă”**

Greta Thunberg este fiica miliardarului Georges Soros

Digital Literate

Cine se află în spatele informațiilor?

Digital Literate

Verificarea faptelor: **cine se află în spate**

1. Cine se află în spatele informațiilor?

Digital Literate

Verificarea faptelor: **cine se află în spate**

SECRETNEWS

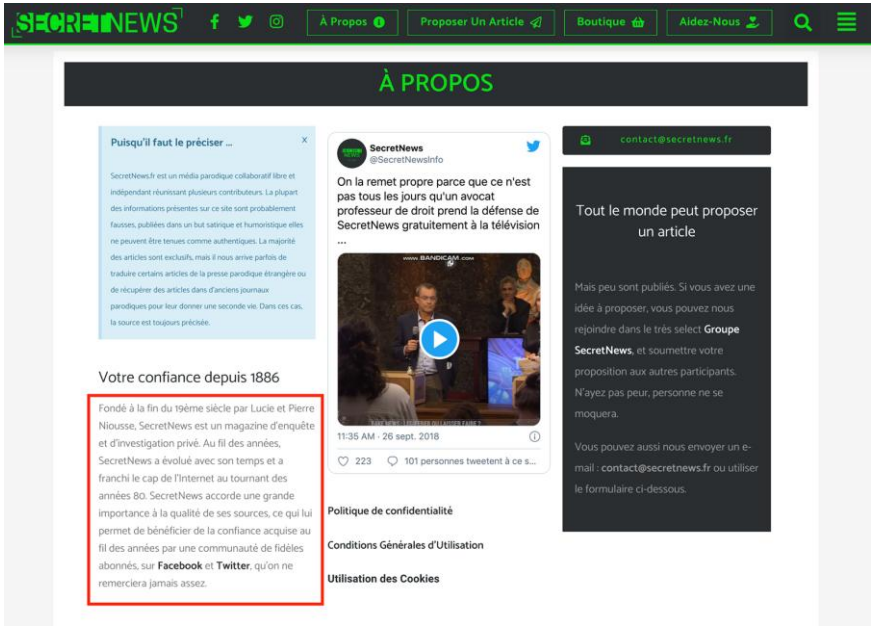
Média d'actualité depuis 1886 – SecretNews est un média parodique collaboratif libre et indépendant réunissant plusieurs contributeurs. La plupart des informations présentes sur ce site sont probablement fausses, publiées dans un but satirique et humoristique elles ne peuvent être tenues comme authentiques.

Informations

Politique de confidentialité
Cookie Policy
Conditions Générales d'Utilisation
Facebook
Twitter

Digital Literate

Verificarea faptelor: **cine se află în spate**

PAGINĂ DESPRE

Manipulați cu grijă: și aceste informații sunt satirice

Tool 1

Whois

Verificarea faptelor: **cine se află în spate**

INSTRUMENTUL 1

Pe whois.domaintools.com puteți căuta cine a înregistrat un domeniu de internet.

- Puteți vizualiza câteva informații utile:
- regizor
- adresa
- ţară
- număr de telefon
- e-mail
- site-ul web

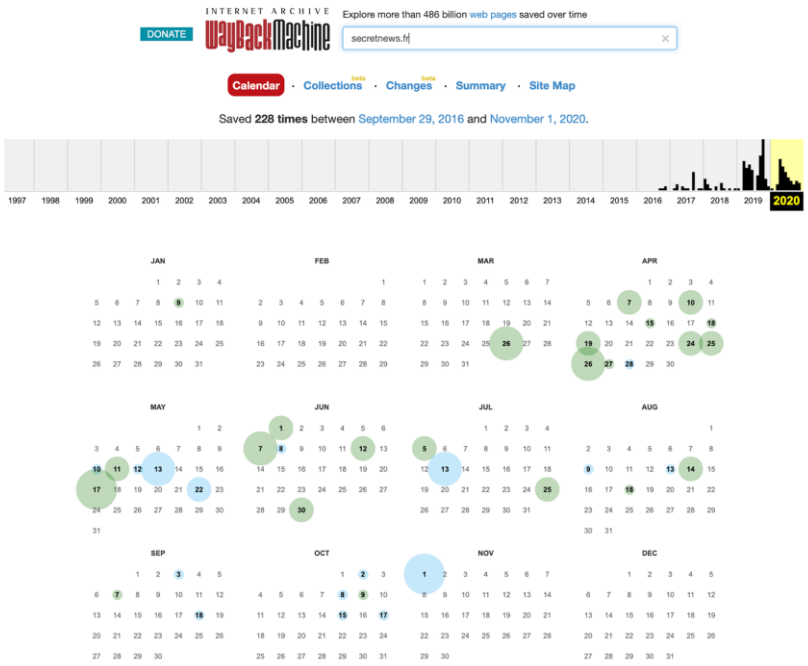
Dar în acest caz, din păcate, informațiile sunt de la serviciul de găzduire și nu de la organizația care a înregistrat domeniul.

Digital Literate

Instrumentul 1

Wayback Machine

Verificarea faptelor: **cine se află în spate**

INSTRUMENTUL 2

Wayback Machine este o arhivă digitală a World Wide Web, fondată de Internet Archive. De la lansarea sa în 2001, peste 463 de miliarde de pagini au fost adăugate arhivei.

Lansând o căutare cu un domeniu web, puteți accesa paginile web adăugate la Wayback Machine.

Exemplu: secretnews.fr

Activitatea 1

Cine se află în spate?

MEDIA LITERACY

Activitatea 1 – **Cine se află în spate?**

Găsiți un site satiric din țara dvs. care creează „știri false” pentru a-și amuza adepții. Folosind instrumentele prezentate anterior, încercați să răspundeți la următoarele întrebări:

- **Cine se află în spatele site-ului?**
- De cât timp este online site-ul?
- **Ce conturi de social media își amplifică conținutul?**
- **Ce spun alte surse despre acest site?**
- Vreun caz de știri publicate de acest site care au fost luate în serios de alte mass-media sau oameni?

Timp: 30 minute

Instrumente:

Whois
Wayback Machine
Crowdtangle
Google

Digital Literate

Care sunt dovezile?

Digital Literate

Verificarea faptelor 2: **care sunt dovezile?**

2. Care sunt dovezile?

Digital Literate

Verificarea faptelor 2: **care sunt dovezile?**

ANALIZA CONȚINUTULUI

Afirmații făcute de acest tweet:
- Greta Thunberg s-a întâlnit cu George Soros
- Există o asemănare foarte puternică
- George Soros este în spatele marșurilor pentru schimbările climatice ale Gretei Thunberg

Care sunt dovezile din spatele acestor afirmații?

Digital Literate

Instrumentul 4

Căutarea inversă a imaginilor: Google și TinEye

Verificarea faptelor 2: **care sunt dovezile?**

Instrumentul 4 **– IMAGINEA INVERSĂ**

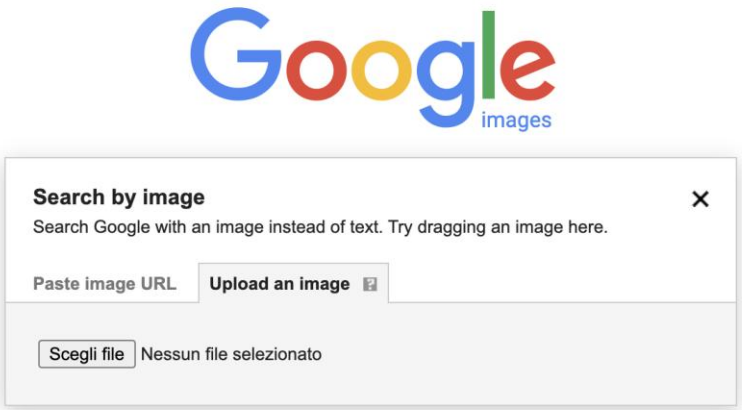
O căutare inversă a imaginilor vă permite să încărcați o imagine pe un motor de căutare și apoi să obțineți ca rezultate toată pagina web în care acea imagine a fost deja publicată.

Puteți efectua o căutare inversă a imaginii pe:

- Google Images
- TinEye

Digital Literate

Verificarea faptelor 2: **care sunt dovezile?**

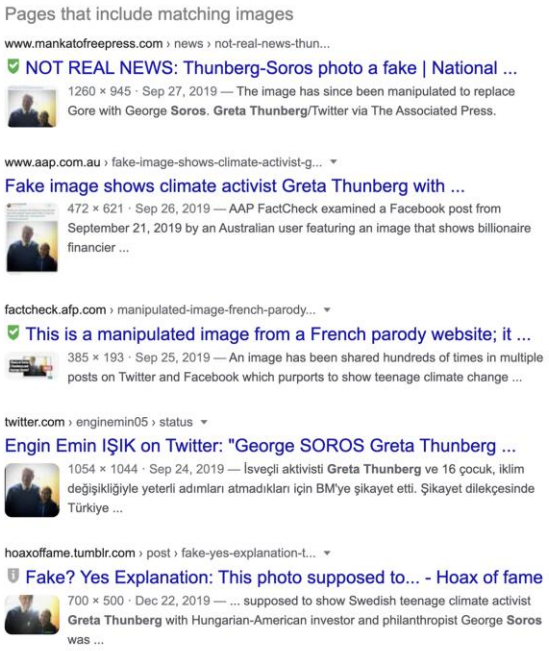

GOOGLE IMAGES

1. Mergeți la Google Images

Digital Literate

Verificarea faptelor 2: **care sunt dovezile?**

GOOGLE IMAGES

1. Mergeți la Google Images
2. Încărcați poza și vedeți rezultatele

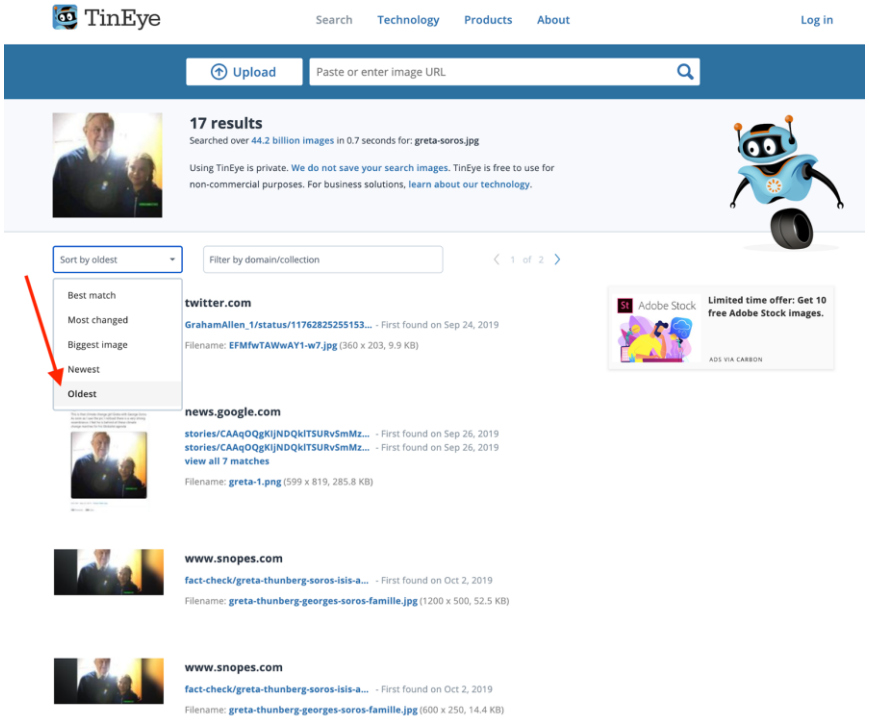
Verificarea faptelor 2: **care sunt dovezile?**

TINEYE

1. Mergeți pe TinEye și încărcați imaginile

Verificarea faptelor 2: **care sunt dovezile?**

TINEYE

1. Mergeți pe TinEye și încărcați imaginile
2. Verificați rezultatele

SFAT: Filtrați rezultatele începând cu cele mai vechi, astfel încât să puteți vizualiza și verifica primele rezultate găsite de TinEye.

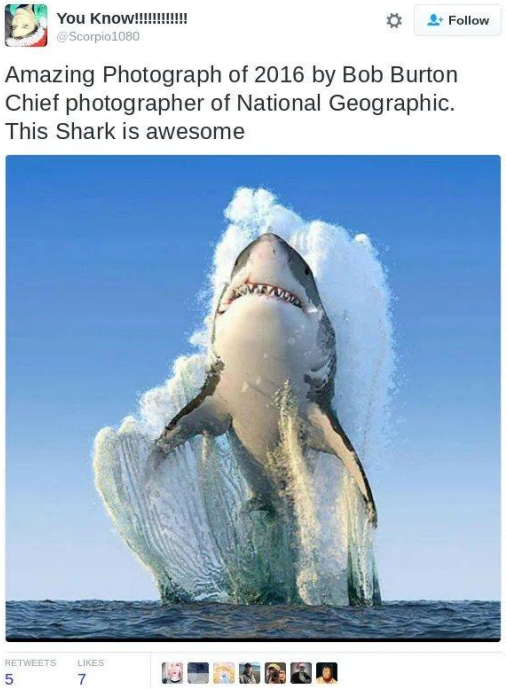
Digital Literate

Activitatea 2

Photoshop sau nu?

MEDIA LITERACY

Activitatea 2 - **Photoshop sau nu?**

Potrivit acestui tweet, aceasta este o fotografie a National Geographic.

Verificați care sunt dovezile din spatele acestei afirmații, efectuând o căutare inversă de imagini atât pe Google Images, cât și pe Tineye.

Fișierul cu imaginea este disponibil aici here

Timp: 30 minute

Instrumente:
Google Images
TinEye

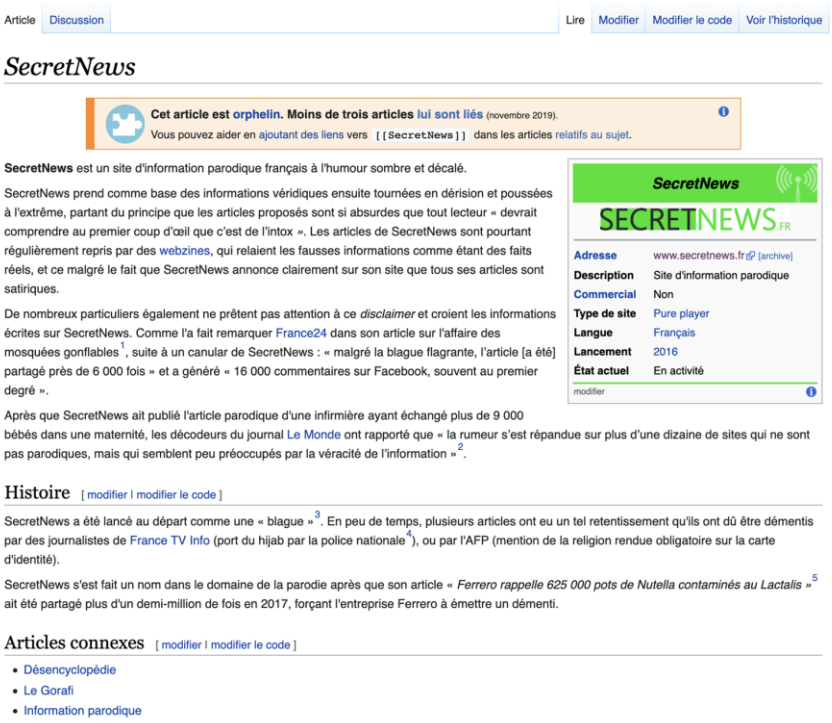
Ce spun alte surse?

Verificarea faptelor: **ce spun alte surse?**

3. Ce spun alte surse?

Verificarea faptelor: **ce spun alte surse?**

Article Discussion | Lire Modifier Modifier le code Voir l'historique

SecretNews

Cet article est orphelin. Moins de trois articles lui sont liés (novembre 2019).
Vous pouvez aider en ajoutant des liens vers `[[SecretNews]]` dans les articles relatifs au sujet.

SecretNews est un site d'information parodique français à l'humour sombre et décalé.

SecretNews prend comme base des informations véridiques ensuite tournées en dérision et poussées à l'extrême, partant du principe que les articles proposés sont si absurdes que tout lecteur « devrait comprendre au premier coup d'œil que c'est de l'intox ». Les articles de SecretNews sont pourtant régulièrement repris par des webzines, qui relaient les fausses informations comme étant des faits réels, et ce malgré le fait que SecretNews annonce clairement sur son site que tous ses articles sont satiriques.

De nombreux particuliers également ne prêtent pas attention à ce *disclaimer* et croient les informations écrites sur SecretNews. Comme l'a fait remarquer France24 dans son article sur l'affaire des mosquées gonflables[1], suite à un canular de SecretNews : « malgré la blague flagrante, l'article [a été] partagé près de 6 000 fois » et a généré « 16 000 commentaires sur Facebook, souvent au premier degré ».

SecretNews
SECRETNEWS.FR

Adresse	www.secretnews.fr [archive]
Description	Site d'information parodique
Commercial	Non
Type de site	Pure player
Langue	Français
Lancement	2016
État actuel	En activité

modifier

Après que SecretNews ait publié l'article parodique d'une infirmière ayant échangé plus de 9 000 bébés dans une maternité, les décodeurs du journal Le Monde ont rapporté que « la rumeur s'est répandue sur plus d'une dizaine de sites qui ne sont pas parodiques, mais qui semblent peu préoccupés par la véracité de l'information »[2].

Histoire [modifier | modifier le code]

SecretNews a été lancé au départ comme une « blague »[3]. En peu de temps, plusieurs articles ont eu un tel retentissement qu'ils ont dû être démentis par des journalistes de France TV Info (port du hijab par la police nationale[4]), ou par l'AFP (mention de la religion rendue obligatoire sur la carte d'identité).

SecretNews s'est fait un nom dans le domaine de la parodie après que son article « *Ferrero rappelle 625 000 pots de Nutella contaminés au Lactalis* »[5] ait été partagé plus d'un demi-million de fois en 2017, forçant l'entreprise Ferrero à émettre un démenti.

Articles connexes [modifier | modifier le code]

- Désencyclopédie
- Le Gorafi
- Information parodique

ALTE SURSE

Este mai bine să cauți alte surse care vorbesc mai serios despre SecretNews.fr

- Wikipedia

Verificarea faptelor: **ce spun alte surse?**

Consulter le journal

Le Monde

Se connecter

ACTUALITÉS ÉCONOMIE VIDÉOS OPINIONS CULTURE M LE MAG SERVICES

LES DÉCODEURS

Partage

Entre satire et « attrape-clics », voyage au pays des usines à buzz

D'un site satirique à des inquiétudes bien réelles, comment une fausse information fait le tour d'Internet.

Par Maxime Delrue · Publié le 12 mai 2017 à 15h18 · Mis à jour le 31 mai 2018 à 17h55

Lecture 7 min.

Alte surse

Este mai bine să cauți alte surse care vorbesc mai serios despre SecretNews.fr

- Wikipedia
- Le Monde

Verificarea faptelor: **ce spun alte surse?**

ALTE SURSE

Este mai bine să cauți alte surse care vorbesc mai serios despre SecretNews.fr

- Wikipedia
- Le Monde
- 20 Minutes

Verificarea faptelor: **ce spun alte surse?**

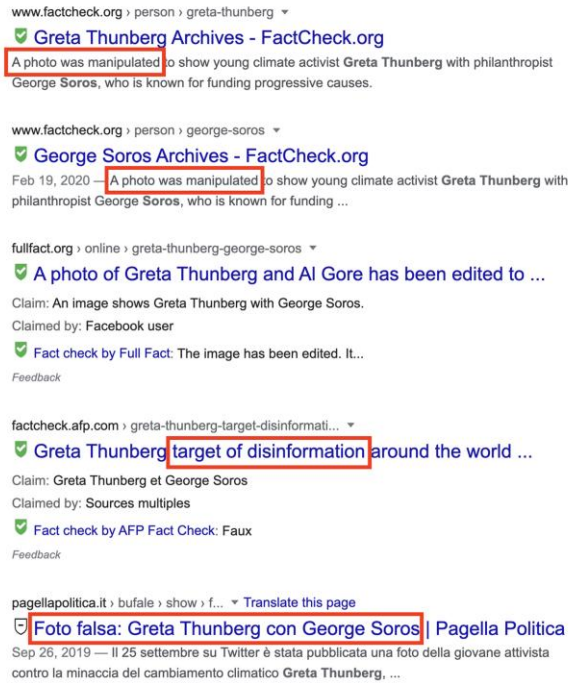
ALTE SURSE

Este mai bine să cauți alte surse care vorbesc mai serios despre SecretNews.fr

- Wikipedia
- Le Monde
- 20 Minutes

- Google + “fact-checking”

Verificarea faptelor: **ce spun alte surse?**

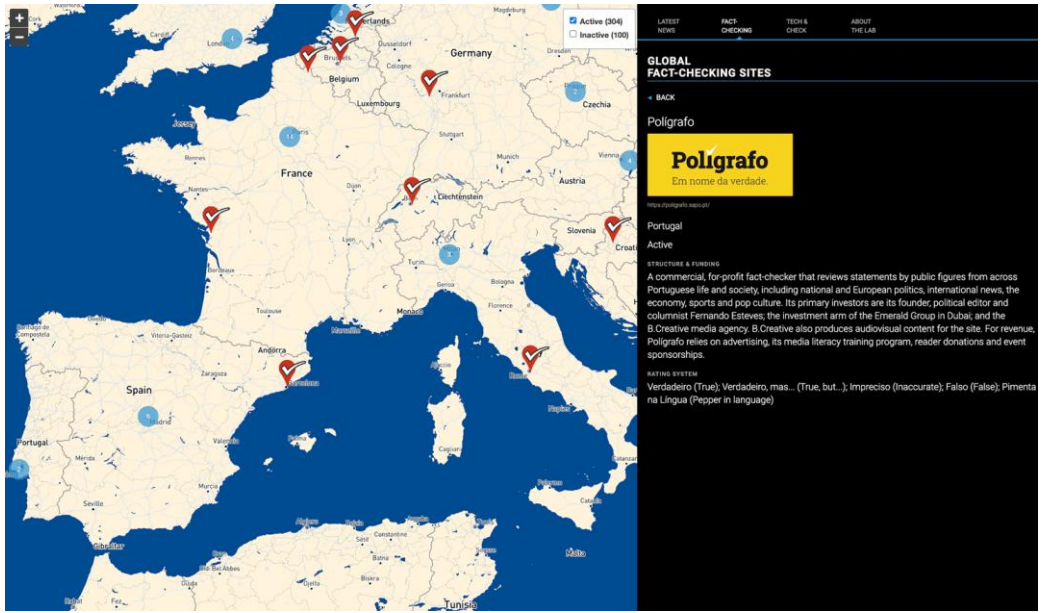
ALTE SURSE

Este mai bine să cauți alte surse care vorbesc mai serios despre SecretNews.fr

- Wikipedia
- Le Monde
- 20 Minutes

- Google + “fact-checking”

Verificarea faptelor: **ce spun alte surse?**

REPORTERS' LAB -BAZĂ DE DATE PENTRU VERIFICAREA FAPTELOR

Reporters' Lab menține o bază de date cu site-uri globale de verificare a faptelor. Puteți folosi o hartă pentru a explora site-uri din întreaga lume.

Baza de date enumeră peste 300 de operațiuni de verificare a faptelor active în 84 de țări din întreaga lume.

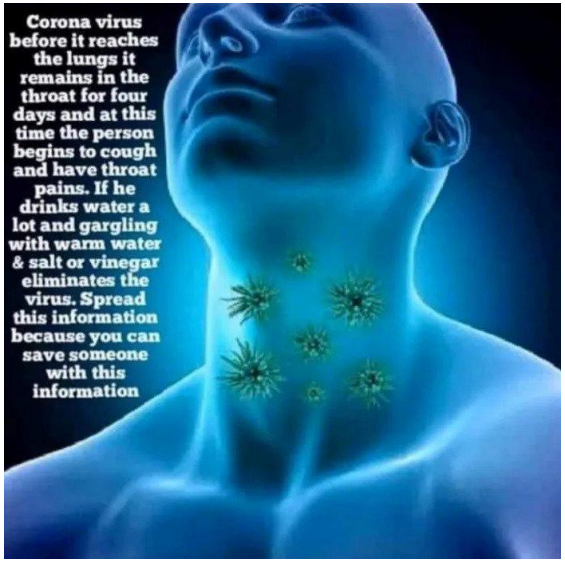
Digital Literate

Activitatea 3

Ce spun alte surse?

MEDIA LITERACY

Activitatea 3 - Ce spun alte surse?

Potrivit unei postări pe rețelele sociale distribuite online în diferite limbi, gargara cu apă sărată sau oțet poate ajuta la „eliminarea” coronavirusului COVID-19.

- Verificați dacă această afirmație a fost distribuită și în limba/țara dvs
- Verificați ce site-uri web de verificare a faptelor sunt active în limba/țara dvs
- Verificați dacă această afirmație a fost dezmințită de site-urile web de verificare active în limba/țara dvs

Timp: 30 minute

Instrumente:
Reporters’ Lab database
Google